D·N
11/6 1949

Hur kommunister beljuger sitt land

Finland erbjuder just nu ett skolexempel på hur ledande kommunister baktalar sitt hemland och söker provocera konflikt med den övermäktiga grannen. Debatten om det s. k. strategiska vägavtalet har inte medfört några elakartade följder — ryssarna har tagit de "upplysningar" som så frikostigt skänkts åt dem med större lugn än de beskäftiga kunskaparna. Förmodligen har de funnit beträtselserna alltför osannolika, punkter rent av löjeväckande. I varje fall har det inte passat dem att nu ställa till med grälla inför öppen ridå. Men de finska kommunisterna i riksdagen och pressen försummar inget tillfälle att förtala den demokratiska regimen, de tar till vad som helst, till och med rena bedrägherier, och från den synpunkten är rövarhistorien om de storpolitiska vägarna mycket karaktäristisk.

Det började med ett mystiskt "meddelande" i Hamburgradion om att Finland deltagit i en internationell vägkonferens i Genève och förbundit sig att bygga vägar mot gränsen i öster enligt någon sorts allmän europeisk plan. Novoje Vremja alog larm: den ryska tidningen antog att det var fråga om något storstrategiskt anfallsprojekt. Finland som vägbyggare åt amerikanska infanteridivisioner — tanken är så absurd att inte ens de mest överhettade hjärnor borde fängslas av den. Men Hertta Kuusinen — den kyligaste, mest beräknande av den finska kommunismens ledare — skyndade sig att göra en interpellationsfrår av saken.

Enligt hennes framställning kunde man med fog misstänka att regeringen bakom riksdagens och folkets rygg ingått ett vägavtal i direkt avsikt att tjäna den imperialistiska storkapitalismens brottsliga offensivplaner mot Sovjet, Finlands välgörare. Som kompletterande bevis utpekades en del vägbyggen i Karelen: en av världarna siktade uppenbart mot Viborg! Kommunisterna gjorde den ena upptäckten efter den andra: en militärt betydelsefull huvudväg skulle skapas "från Marseille till Helsingfors", tunneln under Öresund spökade igen och igen. Svaret kom efter några veckor mot slutet av maj: det mest eftertryckliga tillbakavisande av alla uppgifter i interpellationen. Utrikesminister Enckell kunde bland annat påvisa att Finland aldrig deltagit i den nämnda konferensen, att myndigheterna stod helt främmande för de uppgifter som den Myrdalska Europakommissionens undersektion för landsvägstransporter behandlat, att ett utkast till internationellt vägnät uppgjorts i Genève, enligt vad man kunnat se av översänt protokoll, men att Finland inte besvarat de frågor (om kostnader m. m.) som ställts i ett bifogat cirkulär. Hr Enckell hade inte svårt att verka obesvärad: han var oskyldig som ett barn. Han tillade att frågeformuläret inte rörde något intresse för "uppgifter av militär-strategisk betydelse". Regeringen "ägde inte heller kännedom om att Förenta staterna skulle ha visat något intresse för Finlands landsvägar".

Finlands landsvägsnät utvecklas i stort sett enligt en plan som fastställdes redan före kriget. Justeringar i den planen förestavas främst av landsvärdesterna vid de två fredssluten: det har visat sig nödvändigt att bygga en del nya förbindelseleder när de gamla försvunnit. Den kommunikationsteknika och lokala motiveringen för dessa kompletteringar och förbättringar kan kontrolleras av alla intresserade, även av utlänningar. Det finns inte skymten av sannolikhet för att andra skäl än de uppgivna ligger bakom de väganslag som myndigheterna kunnat ge plats åt på sitt sparsamma byggnadsprogram. Det fordras ond vilja och högt uppdriven förvrängningstalang för att hävda något annat.

Ett likartat komprometteringsförsök från de senaste veckorna är angreppen på presidenten och regeringen i samband med beträdningen av Nyti och de andra krigspolitikerna i sista gruppen, som fått de hårdaste domarna. Kommunisterna skildrade denna beträdningsakt som ett utslag av reaktionens stigande självkänsla och stridslystnad, en provokerande handling mot ryssarna. De ivriga hantlangarna fick igen erfara besvikelsen att deras överordnade låt de goda uppslagen falla till marken. Ryssarna gjorde inga anmärkningar på officiell väg. Förgäves hade kommunisterna att utnandt den finska folkopinionen, som aldrig riktigt kunnat förlika sig med de politiska domarna, efter nederlaget. Dessutom kom regeringen med en otrevlig påminnelse. Samlingsregeringen under de "folkdemokratiska" bröderna Pekkala (som statsoch justitieminister) hade inslett beträdningarnas rad genom att upphäva villkorliga domen för de två först frigivna statsråden (varvid en enligt vanliga regler när de avtjänat viss del av straffet). Presidenten och den Fagerholmska regeringen följde detta goda föredöme. De lovade att bli inhumanitära bara för att kommunisterna stod beredda att intala ryssarna att human rättstillämpning i ett demokratiskt samhälle är detsamma som reaktionär politik.

Neutralitetspolitikens innebörd

Den socialdemokratiska Aftontidningen, vars ledarföräftare tycks ha förälskat sig i en besynnerlig tankegång, har ånyo riktat ett angrepp mot Dagens Nyheter, som, sägs det, principiellt intar samma utrikespolitiska hållning som "kommunisterna. Denna tidning har, betonas det, hävdat att Sverige under ingna förhållanden kan tänkas föra ett krig på Ryslands sida mot Västern. Ett neutralitetsbrott kan naturligtvis betvras på vanligt sätt, från vilket håll det än kommer, men "vi vill själva välja en bestämd sida, om vi ställs inför tvånget av ett val . . . under inga omständigheter vill svenskarna utnyttja sina försvarsanstalter till stöd åt makter vilkas seger skulle medföra värt nederlag".

Först och främst bör betonas att enligt Dagens Nyheters mening denna ståndpunkt måste vara alla svenska demokraters. De nyss citerade orden är inte hämtade ur denna tidning, utan ur överstelöjtnant Murrays och kapten Löfgrens utmärkta bok om Nordens försvar. I en rad tidningar har grundtankarna i denna skrift — bland andra den nu nämnda — rönnvit instämmande. Vid förhandlingarna om ett samnordiskt försvar diskuterades blott ett krigsfall väst, inte ett krigsfall väst — senast betygades detta av försvarsministern den 5 juni. Inom riksdagen har, vad de demokratiska partierna beträffar, enligt hett framträtt därom att kommunismen är demokratins fiende och att dess seger i världen skulle medföra den svenska fribetona undergång. Socialdemokratiska tidningar har öppet och klart uttalat att vi inte under några omständigheter får komma i krig på fel sida.

Då en ledande socialdemokratisk tidning likväl kritiserar denna tankegång frågar man sig vilken uppfattning som i realiteten är förhärskande inom regeringen och de grupper som stöder dennes neutralitetspolitik. Om det på dessa håll anses vändigt att vara på den nya förbindelseleder när de gamla försvunnit. Den kommunikationsteknika och lokala motiveringen för dessa kompletteringar och förbättringar kan kontrolleras av alla intresserade, även av utlänningar. Det finns inte skymten av sannolikhet för att andra skäl än de uppgivna ligger bakom de väganslag som myndigheterna kunnat ge plats åt på sitt sparsamma byggnadsprogram. Det fordras ond vilja och högt uppdriven förvrängningstalang för att hävda något annat.

Ett likartat komprometteringsförsök från de senaste veckorna är angreppen på presidenten och regeringen i samband med beträdningen av Nyti och de andra krigspolitikerna i sista gruppen, som fått de hårdaste domarna. Kommunisterna skildrade denna beträdningsakt som ett utslag av reaktionens stigande självkänsla och stridslystnad, en provocerande handling mot ryssarna. De ivriga hantlangarna fick igen erfara besvikelsen att deras överordnade låt de goda uppslagen falla till marken. Ryssarna gjorde inga anmärkningar på officiell väg. Förgäves hade kommunisterna att utnandt den finska folkopinionen, som aldrig riktigt kunnat förlika sig med de politiska domarna, efter nederlaget. Dessutom kom regeringen med en otrevlig påminnelse. Samlingsregeringen under de "folkdemokratiska" bröderna Pekkala (som statsoch justitieminister) hade inslett beträdningarnas rad genom att upphäva villkorliga domen för de två först frigivna statsråden (varvid en enligt vanliga regler när de avtjänat viss del av straffet). Presidenten och den Fagerholmska regeringen följde detta goda föredöme. De lovade att bli inhumanitära bara för att kommunisterna stod beredda att intala ryssarna att human rättstillämpning i ett demokratiskt samhälle är detsamma som reaktionär politik.

Neutralitetspolitikens innebörd

Den socialdemokratiska Aftontidningen, vars ledarföräftare tycks ha förälskat sig i en besynnerlig tankegång, har ånyo riktat ett angrepp mot Dagens Nyheter, som, sägs det, principiellt intar samma utrikespolitiska hållning som "kommunisterna. Denna tidning har, betonas det, hävdat att Sverige under ingna förhållanden kan tänkas föra ett krig på Ryslands sida mot Västern. Ett neutralitetsbrott kan naturligtvis betvras på vanligt sätt, från vilket håll det än kommer, men "vi vill själva välja en bestämd sida, om vi ställs inför tvånget av ett val . . . under inga omständigheter vill svenskarna utnyttja sina försvarsanstalter till stöd åt makter vilkas seger skulle medföra värt nederlag".

Först och främst bör betonas att enligt Dagens Nyheters mening denna ståndpunkt måste vara alla svenska demokraters. De nyss citerade orden är inte hämtade ur denna tidning, utan ur överstelöjtnant Murrays och kapten Löfgrens utmärkta bok om Nordens försvar. I en rad tidningar har grundtankarna i denna skrift — bland andra den nu nämnda — rönnvit instämmande. Vid förhandlingarna om ett samnordiskt försvar diskuterades blott ett krigsfall väst, inte ett krigsfall väst — senast betygades detta av försvarsministern den 5 juni. Inom riksdagen har, vad de demokratiska partierna beträffar, enligt hett framträtt därom att kommunismen är demokratins fiende och att dess seger i världen skulle medföra den svenska fribetona undergång. Socialdemokratiska tidningar har öppet och klart uttalat att vi inte under några omständigheter får komma i krig på fel sida.

Då en ledande socialdemokratisk tidning likväl kritiserar denna tankegång frågar man sig vilken uppfattning som i realiteten är förhärskande inom regeringen och de grupper som stöder dennes neutralitetspolitik. Om det på dessa håll anses att denna politik innebär en möjligheten av en aktion på ryska sida mot Norge, Danmark och andra väststater, borde det åtminstone sägas ifrån, inte bara i Aftontidningen. Är det en neutralitet av denna beskaffenhet som den officiella linjen innebär, lär dess inom folkopinionen redan starkt försvagade position snart vara helt söndersmulad.

PRESSGRANNAR

Fristen för hr Wahlbärj beror på en förhalningsmanöver från finansborgarrådet Z. Höglund, konstaterar Svenska Dagbladet (h):

Det skulle borde ha kunnat avgöras omedelbart, i all synnerhet som man numera vet att även socialdemokraterna ha utbalat sig för hrr Wahlbärjs avgång. Herr Z. Höglund föredrog för sin del uppskov, och detta medförde att fråga om herr Wahlbärj ytterligare en vecka framåt förblir olöst. Uppskovsbeslutet tyder på att den socialdemokratiska gruppen alltjämt är svår om hur det Wahlbärjska fallet bör behandlas. Gruppledningen tvekar av obekanta orsaker, uppenbarligen till skada för sitt eget anseende.

Efter att ha erinrat om en av Wahlbärjskandalerna skriver Stockholms-Tidningen (fp):

En veckas uppskov med avgörandet i denna affär kan inte ändra något i dessa och andra liknande konstruerande, som är fällande för en förtroendeman i ett borgarråds ställning. Den socialdemokratiska stadsfullmäktiggruppen kommer likväl inte ifrån avgörandet. Ju längre den drar ut på tiden med detta, desto sämre för den själv.

Morgon-Tidningen (s) håller sig till de oklanderliga talesätten:

De ansvarsla kommunala instanserna har hittills skött handläggningen brukvärt och med arlig vilja att gå till botten av problemet. Stadsfullmäktige beslut på torsdagen att bordlägga frågan för att erhålla nya klarläganden, och bereda ledamöterna tillfälle att grundligt sätta sig in i alla detaljerna, kan endast ytterligare förstärka det intrycket. Man bör då åtminstone ha något belägg för motsatsen innan det kan ha för givet att icke den fortsatta behandlingen skall ske i samma anda.

Dagens Nyheter kommer i fortsättningen, liksom under det gångna utredningsåret, att för sin del söka hålla en sådan anda levande.

Den standardsänkning för skolbyggnader som regeringen anbefallt har sina kända, bistra orsaker, men Folkskolemännens Tidning måste ändock konstatera att "den totala avsaknaden av alla pedagogiska synpunkter på byggnadsfrågan hänsyn verkar skrämmande":

Det förefaller som om inom regeringen den ena handen inte vet eller låtsas veta vad den andra gör. En storartad skolreform har planerats med djärvhet, framsynthet och optimism av skolkommissionen, till vilken statsministern tagit initiativet och vars ordförande han varit, tills den nuvarande ecklesiastikministern tog vid och fullföljde reformarbetet. Både hr Erlander och Weijne har satsat mycket på skolkommissionens förslag och det torde knappt gå att gentaga mera förskräckt kritiker av skolprogrammet hävda reformens väsentliga betydelse som kulturfråga och socialreform. De nya skolbyggena bör i både kvantitativt och kvalitativt hänseende planeras med hänsyn till skolväsendets utbyggnad, hävdar skolkommissionen.

Nu synes hr Sköld upptrända som den verklige bromsaren av utvecklingen på skolans område.

Lyckligtvis är inte staten allderles allenarådande när det gäller skolbyggnader. Kommunerna har också ett ord med i laget. Man kan

Ericsson tar Kodak till hjälp

vid förbättringar och nykonstruktioner

Telefonaktiebolaget L M Ericsson använder en Kodak-kamera av typen "High-Speed" vid studier av snabba apparaters rörelser. High-Speed-kameruns snabbhet — 3.000 bilder i sekunden — möjliggör noggrann kartläggning av hastiga rörelser, nödvändig vid förbättringar och nykonstruktioner av t. ex. reläer och mekaniska väljare för automatiska telefonväxlar.

Filmrutorna här invid visar dels vibrationerna hos reläfjädrarna i en fjädergrupp, dels reläankarets rörelser. Observera hur den speciella tidsmarkeringen i vänstra bildkanten flyttar sig.

Så kan Kodak tjäna framstegen vid ett svenskt industriföretag, välkänt även på de stora exportmarknaderna och av utomordentlig betydelse för vår samhällsekonomi.

Kodak
HASSELBLADS FOTOGRAFISKA AB

Starka skildringar om

afrikansk negerkung

och hur han upplevde "den första brutala kontakten med bruna och vita rövare. Forester sörjer för att spännande händelser alltid avlösa varandra".

Henning Söderhjelm i GIT

Nya Forester.

HIMMEL OCH SKOG

8:50

amerikansk pojke

och hans möte med "drifttivets nattsidor hos en ansvarslös äldre generation . . . Bromfield har här med varsamhet och finess behandlat en ömtålig livssituation."

Martin Strömberg i St-T

Nya Bromfield

VILD-MARKEN

7:50, inb. 10:50

BONNIERS

Bolsjevismen och religionen

Av ARTHUR MONTGOMERY

Den som är en regelbunden läsare av den sovjetryska pressen har inga svårigheter att finna kritiska och fientliga omdömen om religionen. Ateisterna är uppenbarligen en attityd som anstår en sann bolsjevik. Den kristna moralen åtnjuter inte heller någon högt uppsatt aktning i dagens Ryssland.

Den aggressiva inställningen till religionen är delvis betingad av att marxismen, också i den form den antagit i Sovjetunionen, är en materialistisk åskådning. Det är inte alldeles lätt att klargöra vad detta innebär, och ofta definierar ryssarna materialismen på ett sätt som egentligen endast riktar sin udd mot den filosofiska subjektivismen. Materien är en objektiv verklighet, heter det, som existerar utanför och oberoende av medvetandet. Och denna harmlösa definition ger dock ingen riktig föreställning om den officiella uppfattningen. Faktiskt menar man att den materiella verkligheten på något vis är den högsta formen av verklighet. På detta sätt kommer man ganska nära den metafysiska materialismen, som man dock enligt andra uttalanden betraktar som ett övervunnet stadium.

Det inskärps med allt eftertryck att den materialism som marxismen förkunnar inte är en filosofisk åskådning bland andra. Den innebär i själva verket avslutningen på hela den gamla filosofin. Den "ruttnande" kapitalismen ger vyserligen ständigt upphov till nya "idealistiska" riktningar, från skolastisk kunskapsteori till öppet prästvälde och mystik. För närvarande är den borgerliga världen, om man får tro en del skribenter i Pravda, sysselsatt med att laga ihop något slags filosofisk komplettering av Marshallplanen, som skall ge den amerikanska kapitalismen ett fördärvligt inflytande också på det kulturella området. I detta sammanhang erinras om "reaktionära" tänkare av Bertrand Russells typ och om en del katolska filosofer.

Det gäller här en ideologisk strid mot de "demokratiska" krafterna. Självfallet anser bolsjevikerna att de hatade högerscolasterna härvid ger prov på särskilt nit, i försök att förvärva sina imperialistiska "humbleriders" förtroende. De säges idissla de mest olikartade borgerliga ideologier. De engelska labourpolitikerna

vänta att de med alla krafter spjärna emot en reaktionär och därtill konstsiktiga slag vi erinrar oss från krigsåren, då man uppförde en rad verkligt fina föreställningar för fördiga förrån de måste byggas om och till.

Interstepinionen i lagstiftningsarbetet vill professor Halvar F. Sundberg, som trogen järjunge till C. A. Reuterskiöld, tillmäta en alldeles speciell vikt. Efter en uppenbart felaktig karaktäristik av det svenska statsskickets uppbyggnad kommer han i en artikel för Stockholms-Tidningen fram till följande tirud:

Lagrådets mening är enligt grundlagen likvärdig med statsrådets. Lagrådets uttalande är således icke något remissyttrande av sådant slag, som enligt regeringsformen § 10 skall infördras från vederbörande ämbetsverk. Utskick det har en annan grund och en annan tyngd. Det är givet av domstolsväsendets högsta representant. Lika litet som det lärer kunna ifrågakomma, att ett lagförslag framlägges mot statsrådets avstyrkande, lika litet borde ett lagförslag kunna av regeringen framläggas mot lagrådets avstyrkande.

Det egentliga motivet för slutsatsen — som klart strider mot svensk statsrätt — anges på andra ställen i artikeln: den Sundbergska inställningen till ägandets har präglat lagrådets uttalande om årets förslag till expropriationslagstiftning. Varje historiskt bildad vet att de högre juristerna brukar motsätta sig lagstiftning byggd på nya, socialia motiv. Därav följer inte att deras mening i sådana fall skulle vara mindre värdefull än andras, endast att det skulle leda till orimliga konsekvenser att tillmäta den utslagsgivande vikt.

En industriledares syn på samhällsteoreserna har presenterats i tidskriften Oba! och följaktligen uppvisar en hel borrerarde ovidsynen. Småländs Folkblad (s) har en verkningsfull slutreplik:

Det gäller nog att tala tyst om modellmätor. Alldeles särskilt liten anledning att döma över andra har väl den, som själv krvt sin ställning som industriledare. Inget vet bur Karl Kempe utvecklats om han blivit född i en av Frans Kempes många industriarbetarkasserner. Intelligent, som han är, hade han väl blivit fackföreningsledare. Eller kanske rent av en riksdagsman, som suttit på Helgeandsholmen och fränjat en fortsatt sådan nivellering, som det svenska folket haft så stor glädje av.

med Laski i spetsen stämplas som nykantianer, och Léon Blum ägnar sig enligt ryska auktoriteter åt att tillreda en ideologisk blandning av nykantianism och kristen moral.

Men allt detta är närmast att betrakta som ett led i kapitalismens dödskamp och kan på intet vis fördröja marxismens avgörande segrar. Inte heller marxismen är visserligen ett alldeles avslutat helt. Också den är föremål för en fortgående omvälvning, men själva grundtankarna tycks dock ha en sakrosankt karaktär, och det är alldeles uteslutet att den skulle kunna ge plats åt kristlig mystik. Den vanlige medborgaren bör för övrigt väl akta sig för att söka förbättra den marxistiska världsåskådningen. Den högsta auktoriteten på detta område, som inte är med förbindande kraft, är kommunistiska partiets centralkommitté. Den avgör inte bara moraliska och estetiska frågor, utan är också i tillfälle att ge sitt svar på den gamla frågan "Vad är sanning?" Nu senast inom bolsjedom.

Marxismen är en intolerant åskådning. Materialismens kamp mot andra världsåskådningar betraktas icke bara som en strid mellan sant och osant. Den är också en reflex av klasskampen på det sociala området och måste skoningslöst kämpas till slut. Den marxistiska materialismen är det segrande "proletariatets" tro, under det att "idealismen" hyllas av den degenererade borgerliga kulturen. Det är fälskt och orimligt att kräva vetenskaplig objektivitet vid bedömningen av filosofiska spörsmål. Krav på objektivitet leder i själva verket raka vägen till kryperi för de borgerliga ideologierna. Demagogiska slagord om kulturens och vetenskapens "kosmopolitism", som är så gängse i Västerlandet, är bara en täckmantel för imperialistiskt expansionsbegär, en strävan att ställa kulturen och vetenskapen i tjänst hos det monopolistiska kapitalet.

Också kristendomen är en av de förhatliga "idealistiska" riktningarna, och det anges som en av det kommunistiska partiets uppgifter att övervinna de religiösa föreställningarna. Kristendomen ter sig för bolsjeviken som en av det kapitalistiska samhällets kvarlevor, präglad av den för klassamhället och dess prästerskap karaktäristiska blandningen av sårsinne, gudsfruktan och djävulsskräck.

Det blir således inte mycken plats över för kyrkan och religionen. De hör tydligen till de företeelser som är dömda att försvinna fullständigt i den kommunismen realiseras. Men tills vidare tolereras de dock — under vissa villkor —, och vid detta tillfällen har det förklarats att det inte läggs några band på den enskilde religiösa övertygelse. Men denna liberalism gäller dock endast under förutsättning att de religiösa samfunden inte på något sätt motverkar den kommunistiska politiken, utan tvärtom hyllar staller sig i dess tjänst.

Den rättrogna kyrkan i Ryssland tycks ha funnit sig i dessa krav och spelar sin roll efter ett pålitligt redskap för den kommunistiska statsmaktens strävanden både innanför Rysslands gränser. I gengäld åtnjuter den ett slags halvofficiell ställning. Mestadels får den visserligen leva ett mera anspråkslöst liv i det fördolda, men vid lämpliga tillfällen skjutes den fram för att göra sin insats i den sovjetryska propagandan.

Kyrkans tjänstvilligheit kom bland annat till uttryck förra sommaren, då patriarken i Moskva med understöd av de rättrogna kyrkorna i satellitstaterna, inklusive i Serbien, gjorde en från deklaration mot Vatikanen och dess internationella inflytande. Som bekant ogillar Ryssland alla internationella organisationer som inte har sitt uppbov i Moskva.

De rättrogna patriarkerna förklarade nu Vatikanen vara en central för intriger mot "folkens", dvs. kommunismens, intressen, varvid speciellt de slaviska nationerna blev lidande. Över huvud sades Vatikanen vara ett säte för internationell fascism, och det betonades att alla kristna måste brännmärka dess politik såsom antikristlig, antidemokratisk och antinationell. Vid samma tillfälle fick även den ekumeniska rörelsen en snäv tillrättavisning. Den sades i stort sett förträda politiska och an-

Leende kung Gustaf lutad mot bilen, hyllad med barnens sång och blommor

Ett leende spred sig över kung Gustafs ansikte när han, lutad mot bilen med hatten i hand, hörde sjundeklassaren Harald Selin från Hölö kyrkskola utbringa ett leve, som besvarades av sjuttio flaggviftande Tullgarnsbarn med fyra taktfasta "hurra" och av två små gälla röster med ytterligare ett femte. "Tack, tack, ska ni ha", sade kungen när kungssången sjungits och den långa raden barn kom fram och kuskade, seg och backade — allt efter ålder och fallenhet — och lämnade fram buketter av blåklint, prästkragar och smörblommor.

Kungen höll på fredagen konsulj på Stockholms slott, och efter lunchen körde hans bil fram kl. 13.15. Jämnt en timme senare bromsade den in framför sjuttio högtidsklädda skolbarn med småsyskon och mammor. Kungen steg ur bilen åtföljd av kabinettssekreterarne af Klercker och adjutanten, greve Wachtmeister, och medan de närvarande stämde upp "Ur svenska hjärtans djup", lutade sig kungen mot bilens främre stänkskärm och lyssnade i

Saften och kakorna smakar bra när man får tredje gången uppvaktet kungen, tyckte Siv Johansson från Hölö kyrkskola tredje klass. Dagen till ära ser hon löfrd Tullgarnsrästen, som drottning Victoria komponerade.

jolsteret med hatten i hand. Ett glatt leende spred sig över hans ansikte då levet för honom uthringades och besvarades med fyra — av några med fem — taktfasta "hurra".

Blommor, blommor och åter blommor.

Så blev det defilering fram till kungen, och en mängd sommarblommor lämnades av nigande och bockande barn. Livsjägare David Nygren fick stuffigen ta hand om ett försvarligt fång, som i hans gulsmidda armar bara upp till slottet. Tullgarns trädgårdsdirektör, hr David Eriksson — tidigare drottningens högra hand i slottets trädgård och park —, överlämnade sedan de första blommorna till kungen från trädgårdarna på Tullgarn. Det var en vacker bukett rosor, lövkojor och lejongap. Inne i slottet hade hr Eriksson prytt rummen med stora fång vilda och odlade blommor.

Efter en kort promenad genom barnskaran fick kantor Stig Ragnös klasser från Hölö folkskola ge plats för bilen, och kungen steg i efter att ha hälsat på hovpredikanten, kyrkoherde Ake Berger, med ett "Se godag, hur står det till? Tack för uppvaktningen, men nu får du ta fram bilen." Bilen svängde upp till portarna, och för de trogna återstod att gå tillbaka till Tullgarns slottsvaktmästaren Isak Blom den tretungade flaggan gå i topp. I stråkande högsommarvärme gjorde kungen sin entré på Tullgarns blomsterprydda slott.

Hov.

Reservanternas skäl för en hyreshöjning

De tre ledamöter i hyresrådet som inte biträdde rådets beslut att avslå kravet på en generell hyreshöjning, hyrschefen Erik Alexanderson, advokat Sigurd Ahlmark och major Tor Wilson, har nu avgivit sina reservationer.

Hr Ahlmark och Wilson förklarar i en gemensam skrivelse att undersökningen om kostnadsutvecklingen visar att omkostnaderna stegrats med i genomsnitt 6 procent för samtliga orter. Reservanterna finner att hyresrådet lagligen inte äger undra sig att medge en höjning, som inte skulle ha understigit 4 procent för Stockholm, 5 procent för Göteborg och 8—10 procent för övriga orter, eller i genomsnitt 6 procent.

Byråchefen Alexanderson finner att hyresrådets undersökning av fastighetskostnaderna visar en ökning av omkostnaderna i procent av hyresvärdet 1938 med 3,25 procent för Stockholm och 5,93 procent för övriga städer.

Med hänsyn till den ekonomiska situationen i övrigt bör den nuvarande ansats skulle ha medgivits moderates något, säger hr Alexanderson. Han finner därför att någon generell höjning inte bör medges för Stockholm, men däremot för övriga orter med 3 procent av hyran i hus som färdigställts före den 1 januari 1942.

tidemokratiska, icke kyrkliga mål

Också andra religiösa strömningar som har sitt centrum utanför Rysslanf är föremål för samma misstro. Det gäller exempelvis judendomen, speciellt i dess sionistiska form. Även här gäller det att man kan påräkna stöd och sympatier från Sovjetunionens sida endast om man helt tjänar dess intressen. Allteftersom de ryska förhoppningarna att vinna inflytande inom den självständiga israelska staten förflyktigas, träder också judendomen in i de misstänkta organisationernas krets.

Helt annorlunda ställer man sig till sådana internationella aktioner som — även om inte alla deltagare är medvetna om det — har sitt centrum i Moskva. Vid tiden för det stora fredsmötet i Paris för några veckor sedan fick också religionen spela en flyktig och generad gästroll i Pravdas spalter. De religiösa representanter som skänkte sitt stöd åt mötet och härmed åt den ryska propagandan behandlades med all den välvilja som bolsjevikerna är mäktiga gentemot så uppenbara kvarlevor av kapitalismen.

I äldre tider, när kyrkan stod vid höjden av sin makt, brukade man säga att vetenskapen fick inta den blygsammare platsen som ancilla fidei, trons tjänarinna. I Ryssland av i dag är det den kristna religionen som får finna sig i denna underdåniga ställning och tjäna den segerrika kommunistiska tron. Den får existera på villkor att den själv aktivt deltar i arbetet på att göra religionen överflödig. Och den måste ge sitt stöd i kampen mot de självständiga religiösa krafter som fortfarande spelar en stor roll i Västerlandets samhällsliv.

Kungafonden har fått stadgar och styrelse

Kungen fastställde på fredagen stadgarna för 90-årsfonden för Sveriges ungdom och utsåg ledamöter och suppleanter i styrelsen samt hovrådinnan för fonden.

Styrelsen består av riksmarskalken Ekeberg, ordförande, generaldirektören Bo Bengtsson, direktör E. Bjelke, ombudsman Nils Gunde och undervisningsrådet Ragnar Lund med riksdagsledamoten fru Sigrid Ekendahl, musikdirektör Folke Roth och major Sven Thofelt som suppleanter.

Till huvudmän har utsetts dels styrelsens samtliga ledamöter och suppleanter samt generalsekreterare Henrik Beer, grevinnan Estelle Bernadotte, överintendenten Sixten Blomquist, biskop Torsten Bohlin, fru Elsa Cedergren, överdirektör C. W. Curtman, byråsekreterare Greta Gärdö, studierektor Gunnar Hirdman, lantbruksdirektör Nils Johan Hultgren, fru Margit Jacobson, major Ernst Kilander, överstelöjtnant Malcolm Murray, bankkamrer Yngve Nordqvist, socialsekreterare Einar Rimmerfors, generaldirektör Nils Roos, generaldirektör Åke Sandler och jur. stud. Göran Wallasi.

Utredningen angående fondens förvaltning och användningen av dess avkastning enligt kungarnas önskan till fränlände av ungdomens frivilliga, ideella verksamhet har ombesörjts av riksmarskalken i samråd med statsministern.

Styrelsens ordförande utses av kungen. Övriga ledamöter och suppleanter för dem utses under kung Gustafs regeringstid av honom, därefter av huvudmännen på årsmöte.

Ny förbundsordförande hos Väg- och vatten

Väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundets kongress avslutades på fredagen. Då nuvarande förste förbundsordföranden Oscar E. Forslund avgår med pension undgo kommande kongresperiod, valdes till hans efterträdare enhälligt nuvarande andre ordföranden Sven Egnell och till ny andre ordförande efter Gust. Fjärrstad, som även kommer att avgå med pension, redaktör Edvin B. Lindh. Ny förbundssekreterare vald, och ledamöter i denna blev Carl Asph, Ljungbro, Filip Nordberg, Boden, Oscar Fredriksson, Astorp, Gunnar Unander, Nordingrå, Hjalmar Lundström, Kåge, Västerbotten, Sven Lindh, Uppsala, Eric Andersson, Sparrvohlm, och Holger Magnusson, Limmared.

Försvarets forskningsanstalt utbygges.

Regeringen har anvisat 198.000 kr. till vissa byggnadsarbeten för underhållningar, förläggnings- och verkstadslokaler vid infanteriskjutskolan i Revsberg och 200.000 kr. för tillbyggnad av laboratoriet vid försvarets forskningsanstalt i Fränsnda.

FOLKPARTIETS Stockholmsblad

— nr 4 utkommet.

ARTIKLAR:

Från Stalin till Ohlin; fil. dr H. K. Rönblom.

Kerstin Hesselgren — en tågrödjarez; rektor Greta Rothstein.

Studsen utan stöder; redaktör Gösta Björkman.

Samhörighet och förtroende genom företagsnämnder; överingenjör Fulke Petrén.

Studens lunsor; direktör Birger Malm.

Från foode till överträdhällare; direktör Nils Anstrup.

Riksdagskrönika och stadsfullmäktigereferat m. m.

28 sidor aktuell politik. Illustrerad. Årsprenumeration 3:-, Postgiro 97700.

Organ för Folkpartiets Stockholmsavdelning.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.